

Evlenme ve Boşanma

- Sığınmacı ve mülteciler, evlenme ve boşanmada buldukları ülkenin hukukuna tabidir. Bu nedenle evlenme yaşı, evlenme ehliyeti ve evlenme şartları gibi konularda Türk Hukuku'nun yasalarına uymak zorundadırlar.
- Türk Hukuku'na göre; evlenmek için 18 yaşını doldurmuş olmanız gerekmektedir.
- Sığınmacı ve mültecilerin, evlenebilmeleri için uyruğu buldukları ülke makamlarından evlenme ehliyet belgesi getirmeleri istenebilmektedir.
- Bu kişilerin, evlenme manilerinin bulunup bulunmadığı, Türkiye'de nüfus kaydı tutuluyorsa Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü'nden verilecek evlenme ehliyet belgesi ile henüz nüfus kaydı tutulmamış ise emniyet makamlarınca tutulan dosyalardaki bilgilere göre tespit edilebilmektedir.
- Birbiriyle evlenecek erkek ve kadın, içlerinden birinin oturduğu yerdeki Belediye'nin Evlendirme Memurluğu'na birlikte yazılı veya sözlü olarak başvurmalıdır.

Evlenme Dosyalarında Bulunacak Belgeler

- Evlenme Ehliyet Belgesi: Yetkili makamlarca kişinin adı, soyadı, doğum tarihi, doğum yeri ve medeni durumu (evlenmesine engel halinin bulunup bulunmadığını) ve anne-babasının adı ve soyadını belirten şekilde düzenlenmiş ve usulüne göre tasdik edilmiş evlenme ehliyet belgesi gerekmektedir. (İlgili belge çok dilli ise tasdiksiz, apostilli ise tercüman ve noter tasdikli, vatandaşı olduğu ülke makamlarından alınmış ise Türk Konsolosluğu'nun tercüme ve tasdiki ile sığınmacının İstanbul'da bulunan Konsolosluğu'ndan alınmış ise Valilik tasdikli, İstanbul'da Konsolosluğu yok ise Ankara'da bulunan Büyükelçiliği'nden alınmışsa Dışişleri Bakanlığı tarafından tasdikli şekilde olmalıdır)
- Doğum Belgesi: Evlenme Ehliyet Belgesi'nde anne-baba adı, yok ise“ anne-baba adını gösterir geçerli bir belge aranır.
- Varsa pasaportun aslı ve Türkçe Tercümesi
- Aile hekimliğinden alınmış sağlık raporu
- 5 Adet vesikalık fotoğraf

Evlenme dosyalarının geçerlilik süresi, evlenme ehliyet belgesinin düzenleme tarihinden itibaren altı aydır. Bu süre içinde evlenme akdi yapılmadığı takdirde dosya iptal edilir. Nikâh günü talep ederken evrakların (altı ay) geçerlilik süresinin dolmamış olmasına dikkat ediniz.

Yasal Düzenlemeler

Evlendirme Yönetmeliği (Sayı : 85/9747/ Tarih: 10.7.1985)

Vatansızların ve Vatandaşlık Durumu Muntazam Olmayanların Evlenmesi

Madde 13 - Vatansız veya mültecilerle, vatandaşlık durumu muntazam olmayan yabancıların müracaatları evlendirme memurları tarafından kabul edilir. Bunların evlenme manilerinin bulunup bulunmadığı, Türkiye'de nüfus kaydı tutuluyorsa Genel Müdürlükten* verilecek evlenme ehliyet belgesi ile henüz nüfus kaydı tesis edilmemiş ise emniyet makamlarınca tutulan dosyalardaki bilgilere göre bu makamlarca verilecek belge ile tespit edilir.

* İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü

Evlenme Ehliyeti ve Şartları

Madde 14 - On sekiz yaşını doldurmuş, mahkemece vesayet altına alınmamış olan erkek ve kadın başka bir kimsenin rızası veya iznine bağlı olmaksızın evlenir.

- Boşanma davalarına bakmakla görevli olan mahkeme Aile Mahkemesi'dir. Boşanmak için eşlerden birinin ikamet yerindeki ya da eşlerin davadan önce altı aydan beri beraber yaşadıkları yerdeki Aile Mahkemesi'ne giderek boşanma davası açılmalıdır. Eğer şehirde Aile Mahkemesi yok ise Asliye Hukuk Mahkemesi'ne dava açılmalıdır.
- Boşanma davası açmak için iyi hazırlanmış ve taleplerinizin iyi belirtildiği bir dilekçe ile mahkemeye başvurmanız gerekir. Bu durumda avukat tutmanız gerekebilir. Boşanma davalarında avukat hizmetini karşılayamayacak durumda iseniz ve uygun şartları sağlıyorsanız adli yardıma başvurabilirsiniz.
- Eğer Türkçe bilmiyorsanız avukata vereceğiniz vekâletnamenin çevirisinde yeminli tercüman masrafı çıkmaktadır. Tercüman masrafları adli yardım kapsamında değildir. Bu nedenle yaklaşık 250-400 TL civarında yeminli tercüman masrafı yapmanız gerekebilir.
- Çocuklu çiftlerin boşanma davalarında, eşler çocukların velayetini talep edebilirler. Hâkim çocuğun yüksek yararını düşünerek velayetin kimde kalacağına karar verir.
- Anlaşmalı Boşanma: Anlaşmalı boşanmak isteyen çiftler evlilik birliğini sona erdirmek için her konuda mutabık olarak birlikte boşanma protokolü hazırlamalıdır.

Anlaşmalı boşanma istemiyle dava açılabilmesi için tarafların evlilikleri en az bir yıl sürmüş olmalıdır.

Anlaşmalı boşanma davası tarafların duruşma gününde mahkeme huzurunda hazır bulunması ve beyanlarıyla taleplerini dile getirmeleri şarttır.

Hâkim, çocuğun velayetinin söz konusu olduğu durumlarda tarafların ve çocuğun menfaatini göz önüne alarak protokol üzerinde gerekli gördüğü hususları değiştirebilir. Bu değişikliklerin taraflarca kabulü halinde boşanma kararı alınır.

Anlaşmalı boşanma davası çekişmeli boşanma davasına kıyasla daha kısa sürede sonuçlanır.

Kararın mahkemece yazılarak taraflara tebliğ edilmesi ile birlikte 15 günlük temyiz süreci başlayacaktır. Eğer davanın başında taraflar temyiz hakkından vazgeçerse kararın kesinleşme süreci hızlanmaktadır.

- Çekişmeli Boşanma: Eşler arasında boşanmanın kendisi ve koşulları konusunda anlaşmazlık olduğu durumlarda gerçekleşir. Boşanma davasının sonuçlanması daha uzun sürer.
- Taraflardan birinin yurtdışında ikamet ettiği çekişmeli boşanma davalarında mahkeme, milletlerarası belge talebinde bulunabilir. Bu durumda kurumlar arası resmi yazışmalar devreye girdiğinden dava süreci uzun sürebilmektedir.
- Tarafların pasaport ve menşe ülkelerine ait kimlik belgelerinin bulunmadığı durumlarda dava sürecinde hâkimin inisiyatifi belirleyici olmaktadır. Bazı davalarda kişilerin kayıtlı oldukları şehirlerdeki İl Emniyet Müdürlüğü'nden alınan bilgiler yeterli görülebilirken bazı davalarda ise kişilerin menşe ülkesinden belge talep edilmektedir. Bu durumlarda dava süreci milletlerarası yazışmalar sebebiyle daha uzun sürebilmektedir.

Yasal Düzenlemeler

Türk Medeni Kanunu (Sayı:4721 / Tarih: 22.11.2001)

Evlilik Birliğinin Sarsılması

Madde 166 - Evlilik birliği, ortak hayatı sürdürmeleri kendilerinden beklenmeyecek derecede temelinden sarsılmış olursa, eşlerden her biri boşanma davası açabilir.

Yukarıdaki fıkrada belirtilen hâllerde, davacının kusuru daha ağır ise, davalının açılan davaya itiraz hakkı vardır. Bununla beraber bu itiraz, hakkın kötüye kullanılması niteliğinde ise ve evlilik birliğinin devamında davalı ve çocuklar bakımından korunmaya değer bir yarar kalmamışsa boşanmaya karar verilebilir.

Evlilik en az bir yıl sürmüştür ise, eşlerin birlikte başvurusu ya da bir eşin diğerinin davasını kabul etmesi hâlinde, evlilik birliği temelinden sarsılmış sayılır. Bu hâlde boşanma kararı verilebilmesi için, hâkimin tarafları bizzat dinleyerek iradelerinin serbestçe açıklandığına kanaat getirmesi ve boşanmanın malî sonuçları ile çocukların durumu hususunda taraflarca kabul edilecek düzenlemeyi uygun bulması şarttır. Hâkim, tarafların ve çocukların menfaatlerini göz önünde tutarak bu anlaşmada gerekli gördüğü değişiklikleri yapabilir. Bu değişikliklerin taraflarca da kabulü hâlinde boşanmaya hükmolunur. Bu hâlde tarafların ikrarlarının hâkimi bağlamayacağı hükmü uygulanmaz.

Boşanma sebeplerinden herhangi biriyle açılmış bulunan davanın reddine karar verilmesi ve bu kararın kesinleştiği tarihten başlayarak üç yıl geçmesi hâlinde, her ne sebeple olursa olsun ortak hayat yeniden kurulamamışsa evlilik birliği temelden sarsılmış sayılır ve eşlerden birinin istemi üzerine boşanmaya karar verilir.

Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanun (Sayı: 5718 / Tarih:27.11.2007)

Boşanma ve Ayrılık

Madde 14

(1) Boşanma ve ayrılık sebepleri ve hükümleri, eşlerin müşterek milli hukukuna tabidir. Tarafların ayrı vatandaşlıkta olmaları halinde müşterek mutad mesken hukuku, bulunmadığı takdirde Türk hukuku uygulanır.

(2) Boşanmış eşler arasındaki nafaka talepleri hakkında birinci fıkra hükmü uygulanır. Bu hüküm ayrılık ve evlenmenin butlanı halinde de geçerlidir.

(3) Boşanmada velayet ve velayete ilişkin sorunlar da birinci fıkra hükmüne tabidir.

(4) Geçici tedbir taleplerine Türk hukuku uygulanır.